BREXIT – Grenseoverskridende forretningsaktiviteter etter desember 2020

Publisert: 15.02.2021 kl 16:47

Etter1. januar 2021 er Storbritannia ikke lenger en del av EU/EØS samarbeidet. Norges forhold til Storbritannia er dermed ikke lenger regulert av EØS-avtalen. Storbritannia og EU ble enige om en ny handelsavtale på selveste juleaften den 24. desember 2020, mens Norge og Storbritannia ikke har sluttført noe avtale per dags dato. Nedenfor har vi inntatt noen av følgene av at spillereglene endres fra og med 2021.

Varehandel Bostedsregler for ledelsen i norske foretak etter 1. januar 2021 Vil Brexit ha konsekvenser på skatteområdet? K

Varehandel

Etter Brexit har handel med varer blitt mer uforutsigbart og med nye handelshindringer, siden en ny frihandelsavtale uansett ikke kan erstatte EØS- avtalen fullt ut.

I påvente av en ny handelsavtale er Norge og Storbritannia enige om en midlertidig vareavtale. Avtalen bygger på den såkalte "no deal" avtalen som ble undertegnet mellom EU og Storbritannia i april 2019.

Vareavtalen innebærer at norsk næringsliv er sikret videreføring av dagens tollpreferanser, inkludert nulltoll for industrivarer inn til Storbritannia. I tillegg videreføres dagens opprinnelsesregler.

Vareavtalen er ment å være midlertidig og en bro mellom dagens handelsregime og til ny avtale er på plass.

Britiske myndigheter oppfordrer eksportbedriftene å registrere seg i det nye systemet Ipaffs innen utgangen av overgangsperioden. Norske virksomheter som er registrerte i Traces vil overføres til det britiske tilsvarende systemet Ipaffs.

Bostedsregler for ledelsen i norske foretak etter 1. januar 2021

Etter nåværende regler må daglig leder og minst halvdelen av styrets medlemmer i aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak enten være bosatt i Norge, eller være både statsborgere av og bosatt i en EØS-stat, jf. aksjeloven § 6-11 eller allmennaksjeloven § 6-11. Tilsvarende regler gjelder også for styrer etc.

Etter 1. januar 2021 og frem til en eventuell inngåelse av en frihandelsavtale vil personer bosatt i Storbritannia ikke oppfylle lovkravene nevnt ovenfor.

For å unngå endringer må foretak som rammes av denne endringen søke dispensasjon hos Nærings- og fiskeridepartementet.

Vil Brexit ha konsekvenser på skatteområdet?

- Exit beskatning - på eiendeler som tas ut av Norge og utflytting av selskap – Skatteloven §§ 9-14 og 10-71. Etter 1. januar vil fordelene iht. disse bestemmelsene ikke kunne påberopes.
- Konsernbidrag – etter 1. januar vil retten til å yte eller motta konsernbidrag begrenses og delvis falle bort for selskaper hjemmehørende i Storbritannia.
- Skatteavtalens ikke-diskrimineringsregler vil imidlertid føre til at norske filialer av selskap hjemmehørende i Storbritannia fortsatt kan avgi konsernbidrag til selskap hjemmehørende i Norge. Ikke-diskrimineringsbestemmelsene gir imidlertid ikke rett til å yte konsernbidrag mellom filialer, eller fra et norsk selskap til en filial.
- Rederibeskatning – etter 1. januar vil selskap hjemmehørende i Storbritannia i utgangspunktet ikke lenger oppfylle vilkårene for å være inne i den norske rederiordningen.
- NOKUS-reglene - gjelder ikke for norske eiere av selskap etablert innenfor EØS hvis eierne kan dokumentere at selskapet er reelt etablert i EØS-staten og driver reell økonomisk aktivitet der.
- Fritaksmetoden – etter den 1. januar vil fritaksmetoden ikke lenger gjelde overfor Storbritannia. I stedet vil reglene om utbytte og gevinst/tap utenfor EØS komme til anvendelse jf. skatteloven § 2-38.

Ikke-lavskatteland

- Utbytte/gevinst – her vil fritaksmetoden bare gjelde når aksjonæren sammenhengende i en periode på to år har eid minst 10 prosent av kapitalen og har hatt 10 prosent eller mer av stemmene som kan avgis på generalforsamlingen i selskapet.
- Tap ved realisasjon av aksjer mv. i selskap mv. er omfattet av fritaksmetoden under samme forutsetninger som ved utbytte/gevinst ovenfor.

Lavskatteland

- Norske selskapsinvestorer som eier aksjer, andeler mv. i selskap i Storbritannia må vurdere om mottatt utbytte eller realiserte gevinster faller inn under regelen om lavskatteland. Uansett vil ikke porteføljeinvesteringer (under to år/10 prosent) i Storbritannia omfattes av fritaksmetoden.

Kildeskatt

Etter 1. januar 2021 vil utbytte til selskap hjemmehørende i Storbritannia ikke være fritatt for kildeskatt etter fritaksmetoden. Skatteavtalen mellom Norge og Storbritannia vil imidlertid kunne benyttes for å redusere kildeskattesatsen fra 15 prosent til null avhengig av hvorvidt vilkårene anses oppfylt.

Brexit konsekvenser på merverdiavgiftsområdet

Etter 1. januar 2021 må britiske virksomheter utpeke en norsk representant som blir solidarisk ansvarlig for merverdiavgiften sammen med den britiske næringsdrivende. Det gjelder imidlertid kun for britiske virksomheter som driver merverdiavgiftspliktig virksomhet i Norge uten å ha forretningssted i landet.

Endringer i personbeskatning:

- 90% regelen – etter 1. januar vil britiske arbeidstakere og personlig næringsdrivende som kun anses begrenset skattepliktig til Norge ikke lenger kunne påberope denne regelen.
- Utbetaling av livsforsikring (kapitalforsikring) – etter 1. januar 2021 vil utbetalinger fra forsikringsselskap hjemmehørende i Storbritannia være skattepliktig for mottakere som bosetter seg i Norge.

- Exit skatt – etter 1. januar 2021 må personer som flytter til Storbritannia stille sikkerhet for skattekravet for å få utsettelse med betaling av skatten.
- Aksjesparekonto (ASK) - etter 1. januar vil det ikke lenger være adgang til å benytte aksjesparekonto til å investere i børsnoterte aksjer, egenkapitalbevis i selskap og andeler i aksjefond hjemmehørende i Storbritannia. Dette vil kun gjelde for nye investeringer. Eksisterende investeringer i børsnoterte selskap mv. hjemmehørende i Storbritannia kan bli værende på kontoen.

Personlige skattytere bosatt i Storbritannia kan ikke etablere en aksjesparekonto etter overgangsperiodens utløp.

Vil Brexit ha konsekvenser på trygdeområdet?

7. desember 2020 ble Norge og Storbritannia enige om en revidert trygdeavtale som gjelder for norske ansatte som arbeider i Storbritannia, og motsatt. Denne avtalen vil sikre helse- og pensjonsrettigheter for personer som reiser mellom de to landene etter 1. januar 2021. Myndighetene har ennå ikke kunngjort hvordan og i hvilken form dette skal ha.

For personell som reiser mellom landene etter 1. januar 2021, er det allerede en avtale som sikrer videreføring av borgernes rettigheter etter overgangsperioden, gitt "en uendret situasjon". Dette betyr at disse personene fortsatt er unntatt fra trygdeavgift i vertsstaten med et gyldig A1-skjema.

Avtalene nevnt ovenfor er ment å være gyldig bare i en begrenset periode, og landene tar sikte på å diskutere og bli enige om en ny og moderne avtale.
For norske arbeidstakere som reiser til Storbritannia for å jobbe fra 1. januar 2021 og fremover, og som ikke har gyldig A1, foreligger foreløpig ikke noe klart svar.

Immigrasjon/rett til å arbeide i Norge

Brexit har påvirket britiske statsborgeres rett til å arbeide og oppholde seg i Norge. Britiske statsborgere og deres familiemedlemmer som hadde oppholdsrett før overgangsperioden gikk ut 31. desember 2020, vil fortsatt ha rett til å oppholde seg og jobbe i Norge.

For britiske statsborgere og deres familiemedlemmer som ønsker å bosette seg i Norge etter overgangsperiodens slutt, gjelder vanlige innvandringsregler fra land utenfor EU/EØS. Det samme gjelder norske statsborgere og deres familiemedlemmer som har bodd og jobbet i Storbritannia og som vender tilbake til Norge etter overgangsperioden.

Krav om oppholdstillatelse
Etter 1. januar 2021 må britiske borgere som er utsendt arbeidstaker fra et selskap Storbritannia søke om oppholdstillatelse for å kunne arbeide i Norge. De kan oppholde seg i Norge i 90 dager (ferie, søke jobb mv) uten visum/oppholdstillatelse, men skal de arbeide i Norge, må oppholdstillatelse være på plass før de starter å arbeide. Det stilles vilkår for slike oppholdstillatelser knyttet til kompetanse, utdanning, arbeidskontrakt, lønn mv på lik linje som for andre tredjeland.

Britiske statsborgere som bodde i Norge før 31. desember 2021

1. Arbeidere som er lokalt ansatt i et norsk selskap

Arbeidere som har praktisert retten til fri bevegelse, vil ha rett til å fortsette å gjøre det, også etter 31. desember 2020. Direktoratet for innvandring (UDI) har satt opp en ny type oppholdstillatelsessøknad for britiske statsborgere som flyttet til Norge før 31. desember 2020 for å jobbe for et norsk selskap. De vil få tid til å søke etter 1. januar 2021. I mellomtiden har de rett til å bli i Norge, akkurat som før.

1. Arbeidere som er lokalt ansatt i et norsk selskap

Utsendte arbeidere betraktes som 'tjenesteleverandører', og er ikke en del av separasjonsavtalen mellom Norge og Storbritannia. Utsendte arbeidere fra Storbritannia til Norge må derfor ha oppholdstillatelse i henhold til 'tredjelandsforskriften' for å fortsette oppdraget eller ta nye oppdrag i Norge etter 1. januar 2021. Da behandlingstiden kan være lang i løpet av Covid-19, bør de starte søknadsprosessen så snart som mulig (forvent opptil 8 uker).

1. Utsendte arbeidstakere (tjenesteytere) ansatt av et selskap registrert i et EU / EØSland (ikke Storbritannia)

Ansatte i et selskap i et EU / EØS-land (utenfor Storbritannia) vil ikke bli berørt av Brexit. Dette betyr at de fra 1. januar 2021 har rett til å bli i opptil tre måneder uten å søke om oppholdskort. De har også rett til å bli lenger enn tre måneder så lenge arbeidet foregår som en del av ytelsen til en tjeneste i henhold til EU / EØS-avtalen, eller det arbeidet som er nødvendig for å etablere en virksomhet i Norge.

Britiske statsborgere vil fremdeles kunne besøke Norge i 90 dager uten visum eller oppholdstillatelse etter 31. desember 2020 (som visumfrie statsborgere), men de får vanligvis ikke jobbe når de besøker. Hvis de skal på jobb, må de søke om oppholdstillatelse for arbeid.

Strengere dokumentasjonskrav for innvandring
Den største endringen for britiske statsborgere som vil jobbe i Norge er sannsynligvis at de som tredjelandsstatsborgere vil bli underlagt strengere krav for å få oppholdstillatelse for arbeid. Under EU / EØS-innvandringsregimet var det ikke noen krav knyttet til den ansattes kompetanse, relevansen av hans / hennes utdannelse eller minimumslønnskravene i innvandringsforordningen. Når de nå betraktes som tredjelandsstatsborgere, kreves det imidlertid at de kan fremlegge dokumentasjon for at de er 'fagarbeidere', og at utdannelsen deres er relevant for stillingen de har blitt tilbudt i Norge og at de får utbetalt i samsvar med minimumslønnskravene. Derfor vil ufaglært arbeidskraft oppleve flere problemer med å få arbeidstillatelse.

Unntak

- **Grensearbeidere;** britiske borgere som har jobbet som grensearbeidere i Norge ved utløpet av 31. desember 2020 kan fortsette med dette, og vil beholde sine rettigheter etter EU/EØSregelverket. Slike arbeidstakere har rett på oppholdstillatelse i Norge, men må søke om denne tillatelsen innen utløpet av 2021.
- **Oppdrag offshore;** britiske borgere trenger ikke oppholdstillatelse for å jobbe offshore på en norsk eller utenlandsk flyttbar innretning på den norske kontinentalsokkelen. (Merk at dette likevel ikke gjelder ansette på en innretningen som er i en fast produksjonsfase eller knyttet til en fast plattform).

Norske arbeidstakere i Storbritannia

Immigrasjon
Fra og med 1. januar 2021 må norske arbeidstakere som skal arbeide i Storbritannia, ha gyldig oppholdstillatelse på plass før arbeidet starter.

Et poeng-basert immigrasjons-system som gir opphold basert på kompetanse og utdanning, «sponsor», lønn, språkkunnskap mv. Dokumentasjonskrav må påregnes.

Trykk her for lenke direkte til det poeng-baserte immigrasjonssystemet.

Andre områder

- Vikarbyrådirektivet er tatt inn som norsk lov og vil gjelde også etter Brexit.
- Tjenestedirektivet er tatt inn som norsk lov og vil gjelde også etter Brexit.
- Brexit og GDPR: Etter overgangsperioden vil Storbritannia bli ansett som et tredjeland etter personvernforordningen (GDPR), noe som betyr at overføring av personopplysninger må baseres på annet grunnlag enn tidligere.
  Norske virksomheter bør ha alternative overføringsgrunnlag for å kunne foreta lovlige overføringer av personopplysninger til Storbritannia etter 1. januar 2021.
- Norsk avdeling av utenlandske foretak: Utenlandske selskaper som driver virksomhet i Norge, må registrere seg i Enhets/Foretaksregisteret som "norsk avdeling av utenlandsk foretak", forkortet "NUF". Merk at etter 1. januar vil britiske NUF'er bli betraktet som hjemmehørende i et tredjeland. Rettigheter basert på EØS-avtalen, ref. ovenfor vil dermed falle bort. Det bør derfor vurderes basert på bransje, tjeneste og/eller produkt om det utenlandske selskapet fortsatt kan drive virksomhet i Norge, eller om dette er betinget av tillatelse, registrering mv.

Hvorfor KPMG Law

Dersom du er i tvil kan KPMG Law Advokatfirma AS bistå med nødvendige avklaringer, innsendelse av søknader mv. Vi bistår jevnlig kunder og klienter vedrørende Brexit problemstillinger.

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

© KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.